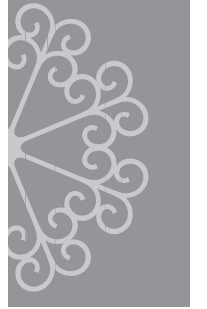

בית מדרש

פרשת בהעלותך תש"פ

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD	8:15
Brooklyn, NY	8:09
Catskills	8:15
Chicago, IL	8:06
Johannesburg, S. Africa	5:05
Lakewood/Deal, NJ	8:08
London, UK	9:02
Los Angeles, CA	7:47
Manchester, UK	9:23
Monsey, NY	8:11
Montreal, Quebec	8:25
Passaic, NJ	8:10
Toronto, Ontario	8:41
Yerushalayim	7:10
Zurich, Switzerland	9:04

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

בהעלתך

לשון הרע של מרים

ערכין ט"ז ע"א דעונשו של לשה"ר בצרעת והביאו מקרא וע' ש"מ אמאי לא הביאו ממרים ותי' כי מצד שני מצינו מרגלים בעונש אחר.

וע' ח"ח ח"ב פ"כ שהק' דלא אהני מעשיה והיה בצינעא, וקטורת מכפר, ותי' הח"ח כיון שדיברה נגד נביא ה', והא שהיתה רק מוסגר ולא מוחלט כי הועיל תפילת משה. ולפי הח"ח מיושב קו' הש"מ, כי אין ראייה ממורים כי דיב רה נגד נביא ה'. (וכע"ז כתב גם בשאלת שלום על שאלתות פ"ח אות ק"ד ליישב קו' הש"מ).

ולכא' כוונת הח"ח דשמח לאיד נגד נביא ה' אותו הש' חתה כמו אהני מעשיו, ושפיר ה' כל לשה"ר דאהני מעשיו בכלל זכור את אשר עשה ה"א למרים, ועדיין צ"ב.

ויותר נראה כוונת הח"ח דאמת העונש גם בלא אהני מעשיו הוא בצרעת, אלא שיש תקנה ע"י מעיל שמכפר, וכיון שדיברה על נביא ה' לא די במעיל לכפר, ולכן מגיע לה העונש של לא אהני מעשיו שהוא צרעת.

(וכע"ז יש להעיר דהלא הח"ח כלל ב' הג'ה ב' הוכיח ממעשה מרים דאפילו בפניו ה' לשה"ר ודלא כמה"ל, ועוד הוכיח משם בבמ"ח ה' ל"א דאפילו למי שידוע כבר ה' לשה"ר. ולא דחה שם ושם דמרים שאני שדיברה נגד נביא ה', ומ"ש מענין אהני מעשיו שדחה כן, ואולי רק לענין סוג העונש דחה כן, ועדיין צ"ב).

ובקו' הח"ח אמאי היתה מוסגר, יש שכתבו כי בספרי אמרו שדיברה בפניו, ובכה"ג אין כאן עונש ל"כ כי לא ה' כמו כופר בה', ולכן לא היה לה מצרוע מוחלט. וגם אם לא היה בפניו מ"מ היתה מוכנת לומר בפניו.

וע' במ"ח ג' נגד מה"ל והוכיח הח"ח ממעשה מרים כי היה בפניו. וע' שער הזכירה סופ"ד במה דאמר ר' יוסי בן זמרא בערכין ט"ו ע"ב דמספר לשה"ר ככופר, דכתיב אשר אמרו ללשונו נגביר שפתינו אתנו מי אדון לנו, ופי' דהיינו דוקא שלא בפניו ע"ש. וע"ש שפי' בזה המשך הגמ' שם דאמר ר' יוסי בן זמרא דנגעים באים עליו, היינו משום שהוא ככופר. ולפי"ז שלא בפניו אינו בכלל עונש נגעים, ולכן נענשה רק במוסגר ולא מוחלט.

(ולפי דבריו נראה דא"ש טפי מה שלמדו מקרא מלש"נ כי בסתר רעהו אותו אצמית, ודוקא בסתר נענש בצרעת מוחלט מקרא זה, אבל בפרהסיא בפניו לא שייך קרא זה, ולכן היתה רק מוסגר. וגם לתי' השאלת שלום וח"ח א"ש שלמדו מדכתיב "רעהו" ואפילו אינו נביא ה').

על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו (ט"יח)

בספרי (דברים יגה): אחרי ה' תלכו- זה הענן, והיא מצוה לדורות. ע"ש.

מקשה מרן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליוואויץ זצוק"ל: הרי בני"י הלכו במדבר אחרי הענן, ומה שייך בזה מצוה לדורות כשאין לנו ענן?

ותירץ: טעות היא לחשוב שהער נן שהנחה את בני ישראל היה רק לדור ההוא שלא ידעו את הדרך במדבר במשך ארבעים שנה. אלא האמת היא שבנ"י במדבר היו בדרגה של "על פי ה' תלכו", והיינו שכל הנהגתם, הרוחנית והגשמית, הייתה רק על פי האמונה, "אחרי ה' אלוקיכם תלכו" ללא עצמיות כלל. בדרגת אמונה זו ירדו לים, וע"ז

דברי הובותינו

מרן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליוואויץ זצוק"ל

י"ח בסיוון תרצ"ו

באחד הוועדים שמסר מרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי נתן צבי פינקל זצוק"ל סמוך ליום הזיכרון של מרן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליוואויץ זצוק"ל סיפר רה"י:

"מסופר על מרן המשגיח זצוק"ל, שקודם שקיבל על עצמו את המינוי כמשגיח בישיבת סלבודקא, ולאחר מכן בישיבת מיר, הוא ישב ולמד במשך שמונה שנים יחד עם הגאון רבי נפתלי טרופ זצוק"ל - 'הכהן הגדול', בלמדנות את כל הש"ס, ואת ארבעת חלקי השולחן ערוך עם ביאור הגר"א. ואמר על כך, שבלא זה הוא לא יכול לקבל על עצמו כל תפקיד רוחני.

ובתקופה זו, כשהיה בראדן, הוא היה משמש בביהכנ"ס, ומכמות הפרוטות הזעומה שהשת

דברי הימים

כר עבור עבודתו, החזיק חמשה תלמידי חכמים שיוכלו לשבת ולהגות בתורה. וביניהם, היו הגאון רבי נפתלי טרופ זצוק"ל, והגאון רבי רפאל אלתר שמואלביץ זצוק"ל אביו של מרן ראש הישיבה הגר"ח זצוק"ל, בכדי להכין את עצמו היטב, לפני שיוצא לשמש בקודש עם תלמידים.

בכדי ללמד תלמידים צריך לדעת את התורה עצמה, וגם צריך לדעת איך להיות אחראי לכך שיוכלו לשבת וללמוד במנוחה. עד כדי כך מסר עצמו עבור זה, שהשכיר עצמו לשמש בבית הכנסת ובלבד שיוכל להחזיק תלמידי חכמים ולהרגיל עצמו במסירות לאחרים.

אין היום מי שעושה כן, אך זו הדרך הראויה, על מנת להרביץ תורה ולהשפיע על אחרים, באופן נעלה יותר. יעזור הקב"ה ויתן, שנד כה כולנו להרביץ תורה ברבים באופן הראוי ביותר, ונזכה לעובדו בלבב שלם, וללמוד תורה לשמה."

מתוך "שיחות ר' נתן צבי"

סוד ענין הזריזות בעבודת האדם

ברירה והוא מבין שהוא חייב לעשותה הרי הוא מתגבר על עצמו ומכריע לעשות את המוטל עליו.

ויתכן שאם יתגבר על טבעו ויכריע בעצמו בשעה שילך לעשות מעשה שהוא אכן הולך לעשותה והוא הולך לשמוע בקול מי שציווה לעשות המעשה, הרי זה יקל עליו לעשות המעשה בזריזות וגם יקל עליו לעשות עוד ועוד מצוות בזריזות, ומשום שעצם עשיית המצוה ועצם הרצון והנכונות לעשיית רצונו יתברך זהו מה שצריך להביא תיכף ומיד לידי עשייה נוספת בלא עיכוב. שהרי אז עשיית המצוות היא מעשה אחד המביא מיד לעשיית עוד ועוד מצוות, ואין כל קיום מצוה מעשה בפנ"ע עם הכרעה נפרדת לעשייתה, ועיקר המעכב הוא שבכל מצוה צריך הוא להכניע את טבעו בכדי לעשותה.

ויעויין במסילת ישרים שם סוף פ"ו שכתב וז"ל ותראה שהמלאכים נשתבחו במדה הטובה הזאת, שנאמר בהם (תהלים קג): גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו. ואומר (יחזקאל א): והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק. והנה אדם הוא אדם ולא מלאך, על - כן אי אפשר לו שגיגע לגבורתו של המלאך. אך ודאי, שכל מה שיוכל להתקרב במדרגתו אליו, ראוי שיתקרב. ודוד המלך היה משבח על חלקו ואומר (תהלים קיט): חשתי ולא התמהמהתי לשמר מצותיך.

ומבואר בדבריו שענין הזריזות אינה רק משום חשש שמא יתעצל ולא יעשה המצוה מפני שיש הרבה קטיגורים מכאן ועד גיחון, או משום החשש שאם לא יעשנה בזריזות לא יוכל לעשותה כתיקונה או שלא יוכל לסיימה. אלא שהזריזות היא מעלה בעצם צורת העשייה של המצוה. שהרי במלאכים ליכא לחששות אלו שהרי אין בידם האפשרות והבחירה שלא לעשות המעשה ואפ"ה נשתבחו המלאכים במידה זו ומוכח שענין הזריזות הוא מעלה בעצם עשיית המצוה שצורת המצוה היא שהיא צריכה להיעשות בזריזות.

וכן בהמשך שם כתב המס"י בפ"ז וכן תמצא כל מעשיהם של צדיקים תמיד במהירות. ומבואר שחייב הזריזות הוא על עצם עשיית המצוה שצורת המצוה צריכה להיעשות בזריזות, ובה ביאר אאזמ"ר את ענין בעה"ב

והנה בברכות ד: אמרינן בגמ' קורא ק"ש ומתפלל מסייע ליה לר"י דאמר ר"י איזהו בן עולם הבא זה הסומך גאולה לתפילה של ערבית. וברש"י שם הביא דברי הירושלמי (פ"א) מי שאינו סומך גאולה לתפילה למה הוא דומה - לאוהבו של מלך שבא ודפק על פתחו של מלך, יצא המלך ומצאו שהפליג - אף הוא הפליג, אלא יהיה אדם מקרב להקדוש ברוך הוא אליו, ומרצהו בתשבחות וקלוסין של יציאת מצרים, והוא מתקרב אליו, ובעודו קרוב אליו יש לו לתבוע צרכיו. והביאור בזה כמבואר שע"י אמירת שירות ותשבחות הקב"ה מתרצה ונמצא קרוב ואז אפשר לתבוע צרכיו אבל אם יש שהיה כל שהוא בין גאולה לתפילה אז הקב"ה מפליג וממשיך הלאה ואינו מחכה וזהו סוד בעה"ב דוחק שאם יש שהיה אפילו לרגע קט הרי שהקב"ה מפליג ואינו מחכה.

המקור למידה זו של בעה"ב דוחק מצינו במכילתא שנחלקו שם גבי חיפזון ביציאת מצרים חד אמר חיפזון מצרים שגירשום בחיפזון וחד אמר חיפזון ישראל שנחפזו לברוח וחד אמר חיפזון דשכינה ואמרינן עלה במכילתא אע"פ שאין ראיה לדבר זכר לדבר מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות. והיינו שזהו חיפזון דשכינה שהקב"ה מדלג ומקפץ ואינו ממתין ועל האדם מוטל לעשות הכל עם הקב"ה וע"כ צריך לעשות הכל מיד בזריזות בלא שום שהייה וזהו המידה של בעה"ב דוחק, ונמצא שכשעושים דבר בעצלות אין זה רק שחסר בסייעתא דשמיא והזריזות אינה רק מעלה בעשיית המעשה, אלא שכל המעשה אינו נעשה כהלכתו ובהנהגה הנכונה כשנעשה בעצלות, שהרי הקב"ה מפליג כמבואר.

בכדי להגיע למצב זה של חפזון דשכינה - מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות, ולעשות את המצוות מתוך זריזות וזהירות. יש לבאר בהקדם למה באמת האדם מתעכב בעשיית המצוה ואינו עושה בזריזות תיכף ומיד, ויעויין במסילת ישרים בפרק הזריזות שביאר שהאדם מצד טבעו יש בו עצלות וטבע זה הוא המונעו לשנות מטבעו ולעשות את המוטל עליו. והביאור בזה שכשהאדם צריך לעשות דבר מסויים והוא מתעכב בעשייתו בדרך כלל זה בגלל שאין לו חשק, ורק אח"כ כשאין לו

נאמר בהיכל הישיבה הקד' ביום הזיכרון למרן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם הלוי ליוואויץ זצוק"ל - י"ח בסיון תשע"ט

היום הוא יום הזכרון של אאזמ"ר רבינו ירוחם הלוי זצוק"ל לזכרו ולכבודו נלמד מאמר שהיה הסוגיא האחרונה שבה עסק בימי חייו בישיבה בג' המאמרים האחרונים שאמר בישיבה דיבר על הענין של בעה"ב דוחק.

איתא באבות (פ"ב ט"ו) אמר ר' טרפון היום קצר והמלאכה מרובה והפועלים עצלים - וזה מחייב עבודה בזריזות שהרי אם לא יזדרז לא יוכל להספיק לעשות את המוטל עליו לעשות. ולכא' צריך להבין את המשך דברי ר' טרפון שאמר ובעה"ב דוחק מה הוסיף בזה שלא אמר קודם. והרי כבר אמר שהיום קצר והמלאכה מרובה וצריך להזדרז כדי להספיק.

וביאר בזה אאזמ"ר שאין הכוונה בזה שבעה"ב דוחק ולכן צריך לעבוד יותר קשה, אלא אדרבא שהמצב של הקב"ה הוא מצב של בעה"ב דוחק שהקב"ה אינו מחכה וממתין עד שימצא האדם זמן כדי לעשות את המוטל עליו לעשות, אלא הקב"ה הולך וממשיך הלאה ועל האדם מוטל להיות מוכן כדי לעשות הכל מיד ולא להתמהמה כדי שיוכל ללכת עם הקב"ה.

ולפי זה ביאר את מאמר הכתוב אצל אליעזר עבד אברהם שלאחר שהסכימה רבקה ללכת עם אליעזר להיות אשתו של יצחק אמרו תשב הנערה איתנו ימים או עשור וגו' ואמר להם אליעזר אל תאחרו אותי וה' הצליח דרכי. ולכא' היה צריך לומר להם אל תאחרו אותי ותו לא שהרי היה ממהר לחזור אל אדונו אברהם, ומה הוסיף בזה שאמר וה' הצליח דרכי, דמה שייכות יש להצלחת דרכו בזה שמבקש שלא יעכבוהו. וביאר בזה שהרי כל מה שעושה האדם וכל הכח שיש לו לעשות הוא מחמת סייעתא דשמיא שהקב"ה כביכול הוא הנותן לו את הכח וכביכול מוביל אותו לאן שהוא צריך להגיע, וזהו מה שאמר אליעזר שהרגיש במעשה זה בבירור בכל מהלך הדברים שהקב"ה הוביל אותו ולכן אמר להם אל תאחרו אותי שהרי הקב"ה מוביל אותי והצליח את דרכי, וע"כ זריזות המעשה היא המחייבת אותי להמשיך ולהשלים את שליחותי עד תומה, שהרי הקב"ה דוחק ואינו מחכה ואם אתעכב אפסיד את הסייעתא דשמיא שיש לי מהקב"ה.

וכמו שכתב המס"י שהרי האדם אדם הוא ולא מלאך ואיך שייך לדמותם זה לזה. אלא הביאור הוא כמבואר שעל האדם מוטל להגיע למצב זה שהוא עושה המצוות בצורה מושלמת בלא שום עיכוב ובלא שום מפריע בכדי להגיע אל המקום שצריך להגיע אליו ואף שאינו יכול להגיע לדרגת המלאכים בזה מ"מ כשעושה השתדלות להגיע למצב זה הרי שהקב"ה חפץ חסד הוא, ומסייע בידו להגיע לשלימות המעשה.

בחסידי יעב"ץ על משנה זו כתב וז"ל ובעה"ב דוחק פירוש ולפני מי אתה עמל והורה בזה תשוקתו אלינו כי לזה ברא עולמו. ומבואר בדבריו שזהו תכלית הבריאה ואין שום מהלך אחר, רצונו של קוב"ה הוא שהוא עומד ומחכה שנהיה מוכנים בלא שום עיכוב לעשות את המוטל עלינו, וכשם שבגאולת מצרים היה חיפזון דשכינה שהיו צריכים להיות מוכנים בלא שום עיכוב לצאת ממצרים, וכן בגאולה העתידה עלינו להיות מוכנים לביאת המשיח בלא שום עיכוב, וכמו שאמר מרן הגר"ס. כן הוא גם הדבר בכל מצוה ומצוה שהקב"ה שהוא בעה"ב, דוחק ואינו מצפה ואם עושים המצוה בזריזות בלא שום עיכוב הרי שהקב"ה הולך עם האדם יחד ומסייע בידו להגיע לתכלית עשייתה, שהרי לזה ברא הקב"ה את עולמו.

ויעויין ברש"י שכתב ובעה"ב דוחק דכתיב והגית בו יומם ולילה והכוונה בזה כמבואר שהקב"ה אינו מפסיק אפילו לרגע קט ואינו מתעכב כלל והאדם צריך תמיד להיות מוכן לעשיית המצוה מיד בזריזות בלא שום עיכוב.

בזה תבע אאזמ"ר זצוק"ל מבני הישיבה שצריכים הם להגיע לישיבה בהכרה זו שהקב"ה מנהיג אותנו והולך איתנו תמיד והוא הנותן לנו כח בשביל שנוכל לעשות את רצונו יתברך, ואף שהאדם אינו יכול מצד דרגתו להגיע לשלימות אבל צריך הוא ע"פ להיות מוכן לזה ולעשות מיד בזריזות את כל מה שיש באפשרותו לעשות, וכשעושה כן הרי שמבחינת אתה בסממניך ואני בכבודי הקב"ה משלים את עשייתה בשלימות וזהו הבחינה של אטייל עמכם בגן עדן. ואמר אאזמ"ר שכמגיעים להכרה זו הרי שדי בזה בשביל לחזק את הישיבה הקדושה תמיד במשך כל הזמן.

יה"ר שנזכה להגיע להכרה זו וניקח לעצמינו את מידת הזריזות כדי שנזכה לסייאת דשמיא שעל ידה נוכל לעשות הכל בשלימות ובה נזכה למעלה של אם בחוקתי תלכו ואטייל עמכם בגן עדן.

נכתב ע"י אחד השומעים

לאדם שמחכה לבא הרכבת הרי פשוט הוא שצריך הוא להתכונן ולהיות מוכן לביאתה כדי שיוכל לעלות עליה מיד כשתבא בלא שום התמהמהות, ואם יתמהמה ויתחיל להתכונן לארוז את חפציו ולהכין צידה לדרך רק בשעה שישמע את קולה הרי בוודאי שתצא לדרכה בלעדיו. כן הוא הדבר גם בצפייה לישועה, שצריך האדם להיות מוכן תמיד ולהכין לעצמו צידה לדרך בכדי שיוכל ללכת עם משיח מיד כשיבא וזהו הבחינה של בעה"ב דוחק, שהולכים עם הקב"ה בקצב של הקב"ה מיד ובזריזות בלא שום עיכוב.

נמצא שעיקר הטעם שהאדם אינו נוהג בזריזות הוא משום שהוא עסוק בדבר נוסף ואינו עסוק במצוה זו לבד והקב"ה דוחק ואינו מחכה, זהו איפה החובה המוטלת על האדם ללכת יחד עם הקב"ה כדי להגיע לתכלית השלימות.

בתחילת פרשת בחוקתי כתיב אם בחוקתי תלכו וברש"י שתהיו עמלים בתורה והביאור בזה כמבואר שענין העמילות הוא שהוא עוסק רק בדבר זה בלבד ולא בשום דבר זולתו, וזהו סוד ההצלחה לסייעתא דשמיא ללכת עם הקב"ה ולהצליח.

כתוב בתורה והתהלכתי בתוכם וברש"י אטייל עמכם בגן עדן והביאור בזה שכביכול הקב"ה אומר שאם האדם מצליח ללכת בקצב של הקב"ה ועושה את המוטל עליו מיד ובזריזות אזי הקב"ה מתהלך איתו יחד ומסייע בידו להשלים המצוה לתכלית הרצויה. וכשהולך עם הקב"ה הרי הוא מגיע לדרגה זה שמטייל עמו בגן עדן.

וזהו הביאור באם בחוקתי תמאסו אשר לכאו' צריך להבין וכי אם לא עמלים בתורה אז זה כבר מצב של תמאסו והרי יתכן שלא יהיו עמלים אלא שרוצים לעשות בלא עמלות וכי לזה יקרא תמאסו. אלא הביאור כמבואר שזהו ההיפך מלעשות בזריזות שהרי דבר שאדם חפץ מאד לעשותו הרי עושה הדבר בלא שום עיכוב ועצם זה שהוא מתמהמה בדבר הרי זה הוכחה שאין זה יקר בעיניו, וכמו שראוי לכל אחד את הכוחות לעשות הכל בשלימות אבל על זה כבר נאמר אתה בסממניך שאם האדם עושה כל מה שיוכל לעשות בלא הפסק ובלא חשבונות הרי שיש לו סייעתא דשמיא והקב"ה כביכול לוקח אותו בידו להשלים המצוה בדרך הסלולה ולטייל עמו בגן עדן.

וזהו גם הביאור במה שכתב המס"י שאנו צריכים להידמות למלאכים ולכאו' הרי למלאכים אין אפשרות אחרת ולבני אדם הרי יש יצה"ר ועוד מעכבים שלא מצינו במלאכים

דוחק שהמצוה צריכה להיעשות יחד עם קוב"ה ורק כשצורת המעשה היא בזריזות זו היא הדרך והצורה הנכונה לעשייתה ולכן מצינו שהצדיקים כל מעשיהם היה תמיד בזריזות.

ולדין כמובן שאין אנו יכולים להגיע לדרגת הצדיקים ולעשות את המצוה יחד עם הקב"ה בשלימותה ובוודאי שאין אנו יכולים להידמות לדרגה זו של מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות, אבל ע"פ מוטל עלינו לעשות בזריזות ולעשות את כל מה שביכולתנו בכדי שהמצוה תיעשה בצורתה הנכונה שהיא בזריזות. שהרי חיפזון דשכינה נאמר גבי קרבן פסח והעבודה שמצווה בה האדם הוא שצריך לאכול את הפסח בחיפזון ולכאורה מה עניין זה לשכינה אלא שהעבודה המוטלת על האדם היא אכילת הקרבן בחיפזון וכלפי שמיא העבודה היא אחרת, וכמו שמצינו כן בתפילין של הקב"ה ותפילין של בני אדם וכבר ביאר לנו מרן הגר"ח מוואלוז'ין זצוק"ל שהמהלך בזה הוא שאתה מראה לו אצבע כאן והוא מראה לו אצבע שם וזהו החיוב המוטל עלינו שאמנם אין ביכולתנו לעשותה בתכלית הרצויה אבל בצורת עשייתה אנו מחוייבים, וכמו שמצינו שאמר הקב"ה בבניית המשכן 'אתה בסממניך ואני בכבודי' שזהו היסוד לבניית המשכן ולהשראת השכינה אבל אנו צריכים לדעת שהעבודה שלנו היא עבודה של בעה"ב דוחק שתהא צורת העשייה כמו שהקב"ה רוצה שהיא תהיה ורק בדרך זו אפשר להגיע ע"י סייעתא דשמיא לתכלית המעשה באופן מושלם.

בפרשת יציאת מצרים כתוב ליל שימורים הוא ולשון הספורנו כי הקב"ה יושב ושומר כי חפץ חסד הוא המעלה הזו שהקב"ה יושב ומחכה שיוכל להוציא את בני ממצרים היא מהמידה של חפץ חסד וזהו בעה"ב דוחק שהקב"ה במידת חסדו מחכה ומצפה להוציא את בני ממצרים, עד לאותו הרגע אשר יהיו ראויים לצאת ובאותו הזמן ממש מוציא אותם מיד בחפזון ללא שום שהייה והתמהמהות.

וכן הוא הדבר בצפייה לגאולה העתידה לביאת המשיח, שהקב"ה יושב ומצפה שכלל ישראל יהיו ראויים לגאולה וכשם שישב וציפה ביציאת מצרים לזמן זה שיהיו בני ראויים לצאת, כך הקב"ה יושב ומצפה מתי נהיה אנחנו ראויים לגאולה בשביל שיוכל כבר להביא לנו את משיח צדקנו. וכבר מטו משמיה דמרן הגר"י מסלנט שבוודאי כל אחד מחכה ומצפה שיבא כבר המשיח אבל כל אחד צריך לבדוק את עצמו האם לכשיבא משיח ימצאו מוכן לקראתו, והרי יתכן שמשיח יבא ולא יהיו מוכנים אליו. והדבר דומה

Why Be Left Out?

Harav Hagaon Yaakov Moshe Katz shlita

When we were younger bochurim in yeshiva we were dreamers: we had *she'ifos* about what we're going to become and what we're going to make of ourselves. One of the difficulties we face as we grow older is that things sort of change — life is so busy and we just don't have those *she'ifos*, that drive for *ruchniyus* that we used to have.

In this regard, we can learn a helpful lesson for life from Aharon Hakohen.

At the beginning of the *parashah* Rashi asks why the topic of Aharon's lighting the menorah immediately follows the discussion of the offerings of the *nesi'im*, and he explains that when Aharon saw these offerings he experienced *chalishus hadaas* that he was not among them. Why, wonders the Ramban, did Aharon suffer *chalishus hadaas*? He was the *kohen gadol*, and he performed many unique types of *avodah*!

Rav Yechezkel Levenstein derives from here that when a person understands and appreciates what *ruchniyus* is, and understands how important every nuance and every bit of *ruchniyus* is, then no matter how much *ruchniyus* he already has, he wants more. True, Aharon Hakohen was the *kohen gadol* and was one of the *gedolei hador*, but when he saw that the *nesi'im* had done something that he didn't, he felt lacking.

Now, you might think that this is a great *madreigah* that is beyond us, but I'll give you a simple *mashal* to show that it applies to us as well. Did you ever hear a wealthy person, "Okay, I made it already, and now it's time for me to relax"? No! Financially successful people want to invest more and more; they constantly come up with new ideas and work on new plans. They don't stop once they've succeeded, and they're not satisfied with what they've already achieved. They recognize what money is, and what they can do with money, and that appreciation drives them to invest more and more.

If only we would look at *ruchniyus* the same way and realize that every

little bit is worth millions! The more you have, the more you want to invest! That's what we learn from Aharon Hakohen's *chalishus hadaas*. True, he was doing tremendous things, but when he saw that the *nesi'im* were doing something special, he wanted to have a part of that also.

This same *she'ifah* appears later in the *parashah*, in the discussion of Pesach Sheini, when the people who were *tamei mes* approached Moshe Rabbeinu and asked: לָמָּה נִגְרָעִי. The *Ohr Hachaim* notes that they answered their own question — the reason they couldn't bring the Korban Pesach was that they were *tamei*. So what was their question?

What they were asking was not merely, "Why can't we bring the Korban Pesach?" It was much more than that. They were expressing their distress over their inability to bring the Korban Pesach. Some people, when they are exempt from a mitzvah, breathe a sigh of relief: "I'm enjoying the vacation from *minyanim*, it was such a hassle for me — I used to have to get up early to go to shul, and go run to Minchah in the middle of the day, and now it's so easy — no more shul! But some people see it differently. When they're exempt from a mitzvah, they say: לָמָּה נִגְרָעִי — why should we lose out? They see mitzvos as an opportunity, and they feel they're missing out when they can't do the mitzvah.

Why should you daven in a minyan — it's so hard! You're right, it's very hard. And if you don't appreciate what you're doing it's forty times harder! But when you understand that every minyan is an opportunity for *kirvas Elokim*, and that you're elevating yourself in the process, then when that opportunity of אֲשֶׁרִי יוֹשֵׁבִי בֵּיתְךָ is gone, you feel that you're missing out. That was the *she'ifah* of the people who wanted to bring the Korban Pesach, and we have a lot to learn from them — which is why they were the ones who brought about the *parashah* of Pesach Sheini in the Torah. It's a big lesson for all of us, because when we have that feeling of לָמָּה נִגְרָעִי, then

Hashem gives us opportunities to *shteig*.

Why should you lose out? Why shouldn't you have a *geshmakeh seder* in Gemara? Why shouldn't you have a *geshmak* in your *tefillah*? Why shouldn't you have beautiful *middos*? Why should you be left behind? And where are you going to be left if you don't work on these things?

Le'asid lavo, and for all eternity, what's going to be with us if we don't *chap arein*, if we don't do the mitzvos, if we're not *mis'chazek* together? We're going to miss out!

Imagine that two friends are going on vacation to different hotels, and one tells the other how much he's spending on the hotel. "That much?" the friend responds. "I'm spending half of that and I'm getting a five-star hotel that's so much nicer. And we have this famous singer, and this amazing caterer."

"I can't believe it!" the first one says. "You're paying so much less, and you're eating duck and getting a better singer?"

Instead of enjoying his vacation, he feels terrible that he was ripped off.

Rabbosai, one day you'll get to Olam Haba, and you'll see the cuisine, you'll hear the musicians playing, you'll see the pleasures there and you're going to say, "I can't believe it! He and I were in yeshiva together, and he's going to that section of Gan Eden while I'm not?" What are you doing with your life? You want to wind up at the end of your life feeling that you got ripped off and lamenting *נָגַרְע לָמָה*?

We all have to ask ourselves the powerful question: Do you want to come to Gan Eden and hear that so-and-so — the fellow you grew up with, who was with you, who's your next-door neighbor and drives a car that's not as good as yours and lives in a house that's not as big as yours — is in a far better place, not just for a one-week vacation but for all eternity? Do you want to feel *נָגַרְע לָמָה*, that you're missing out on a great opportunity and a great deal?

613 Strategies

The *Zohar* tells us that the 613 mitzvos are 613 *eitzos*. Rather than viewing the mitzvos as problems that have to be circumvented through various *heterim*, we should view them as strategies for meriting all the good in the world. When we miss out on a mitzvah we should feel, "Oy, *נָגַרְע לָמָה*! I wish I would have the opportunity to be *zocheh* to more!" If that's the feeling we have, then even when we're older that can't be taken away from us.

No one wants to ever feel like he was ripped off or deprived. True, the *she'ifos* of a bochur — "I'm going to be the next..." — we can't have anymore. But now we can have a realistic, down-to-earth *she'ifah* that a lot of bochurim don't have, which is the *she'ifah* not to lose out on the opportunities that we do have: to be *koveia shtarkeh sedarim*, to hold strong in *limud haTorah*, to do mitzvos, to make our *tefillah* work. We can resolve to stop schmoozing in the *beis midrash* as the *gedolim* have advised, to truly sanctify our shul experience, and to develop the *middos tovos* of a Yid, especially the beautiful *middah* of *shalom bayis*.

They say the one person whose business prospered tremendously during corona is the *shalom bayis* therapist, because all the people who are home are having lots of problems, *nebach*. And then there's the other side of the coin, in the places where *talmidei chachamim* live who are *מורבים שלום* *בעולם*, where there's a home of Torah. Torah doesn't only mean learning Torah — it also means *middos al pi Torah*. In such a home where people are living life according to Torah, and have good *middos*, you see beauty and happiness in the house. And the *s'char* of good *middos* is for all eternity.

Think of what a person can accomplish with one word — what you could throw away with a bit of anger, with a bad word, and what you could be *zocheh* to for all eternity with a good word, with a little bit of patience: *נָגַרְע לָמָה*! Was it really worth making that comment? Was it worthwhile to throw that dig into the other person's heart and make him feel bad? Was it worth belittling someone else? Think of what Yosef did to his brothers, and how much *tzaar* he suffered. Think of what Miriam the *tzadeikes* did at the end of this *parashah*, and the embarrassment she suffered when all of Klal Yisrael found out that she had spoken *lashon hara*. Had she known beforehand what would have happened as a result of her words she would never ever have said them. It's just not worth it — *נָגַרְע לָמָה*, why should you throw out so much because of a word? But the people who speak *lashon tov* — think of the *s'char* they're *zocheh* to! We know that *middah tovah merubah*, so just imagine what you're going to be *zocheh* to because of your *middos tovos*, forever and ever.

Hashem should help that we should all be *mis'chazek*, and with Hashem's help the day will come when the whole Klal Yisrael will be together, and instead of saying *נָגַרְע לָמָה*, we'll be saying *הִלְלוּ-ה' הַלְלוּ-ה'*, thanking Hashem for every mitzvah that we did. When we see the great *s'char* that we'll be *zocheh* to for every mitzvah that we did, every bit of *limud haTorah*, every *tefillah*, every good *middah*, our mouths won't stop saying *shirah*.

You should all be *zocheh* to much *tovah u'brachah*.